

VERSCHENEN

A peu près 9000 door Raf Urmel

'A peu près 9000', een Gents-Frans-Nederlands woordenboek, is niet zomaar een woordenboek. Het werk omvat niet enkel Gentse woorden van Franse origine en hun verklaring, het geeft ook een stuk Gentse geschiedenis weer aan de hand van namen van oude, al dan niet nog bestaande bedrijven, cafés, evenementen enz. Zo worden in dit boek, zoals de titel al meegeeft, nagenoeg 9000 Gentse woorden behandeld.

Maar er is meer. De vzw AAROVA die zich heeft ingezet voor de realisatie van dit prachtige boek, is een maatwerkbedrijf in Oudenaarde. Naast werk bieden aan meer dan driehonderd mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is AAROVA ook altijd bereid om unieke projecten te steunen. Dit boek is er zo één. En dat is nog niet alles. De opbrengst wordt geschonken aan vzw Projecten Burundi, waarvoor AAROVA zich reeds lange tijd inzet. Die staan in voor het verbeteren van de levenskwaliteit in dat land door allerlei initiatieven op poten te zetten en te helpen, gaande van het oprichten van gezondheidscentra en scholen tot de huisvesting en opvang voor weeskinderen.

Concreet zal dit boek te verkrijgen zijn vanaf 5 juni bij de Standaard Boekhandel in Gent en omstreken evenals bij Aarova te Oudenaarde.

info@aarova.be of 055 31 13 45

Prijs: 22,5 euro

Van Mensen & Dingen, 2015 nr 2

Hitler als 'vegetariër; dierenbescherming in het Gentse, geloof in hogere machten in de volksdiergeneeskunde en konijntjes in de warande

Dit tijdschriftnummer opent met een niet alledaags onderwerp: *Hitler: 'vegetariër' en 'asceet'?* Zowel de aanhalingstekens als het vraagteken zijn terecht. Via een zorgvuldige ontleding van de vele getuigenissen en publicaties over de hoogst eigenaardige eet- en drinkgewoonten van de 'Führer' wordt een bevreedend beeld geschetst van deze figuur, een beeld dat allesbehalve overeen stemt met wat de propagandamachine er van maakte.

Dieren en de houding van mensen tegenover dieren vormen het tweede onder-

werp. Het meest omvangrijke onderdeel betreft een overvloedig geïllustreerde geschiedenis van de dierenbescherming in onze streken, waarbij vooral de regio Gent aan bod komt. De hoofdmoot van deze kleine studie betreft de Gentse Maatschappij tot Bescherming der Dieren in 1897 opgericht. Haar geschiedenis is onlosmakelijk verbonden met de figuur van Alice Buysse, medestichtster en decennialang voorzitter. We volgen het verhaal tot kort na Wereldoorlog II en zien hoe de propaganda voor dierenbescherming vooral het antropocentrische aspect benadrukte: dieren moesten beschermd worden omdat ze nuttig zijn voor mensen en vooral omdat wreedheid tegenover dieren een vorm van barbaarsheid inhoudt die een kwalijke invloed heeft op de verhouding tussen mensen onderling. Het tweetalige tijdschrift van de Gentse vereniging heette niet toevallig *Beschaven – Civiliser*. Na de oorlog met o.m. dierenvriend Hitler in een hoofdrol, verschoof de aandacht in de publicaties naar de zorg om dierenleed, een aspect dat dierenbescherming in feite altijd al beheerste en nog steeds beheerst.

Naast het al dan niet moedwillig bezorgde dierenleed zijn er uiteraard de talrijke dierenziekten waartegenover men destijds zo goed als machteloos stond. De primitieve volksdiergeneeskunde en speciaal het daarin vervatte geloof in magische krachten wordt beschreven aan de hand van het waardevolle werk in 1966 gepubliceerd door dierenarts Jaak Wouters. Ondanks zijn bescheiden omvang bevat dit boekje een schat aan gegevens die zonder de aandacht van Wouters voor het volksleven onherroepelijk zouden verloren gegaan zijn.

In een laatste artikeltje wordt de geschiedenis van het oorspronkelijk bij ons niet inheemse konijn beschreven. We vernemen wat een ‘warande’ was en we zien hoe de wilde konijnenpopulatie zich van daaruit ontwikkelde in onze streken. We zien welke belangrijke rol de abdijen speelden zowel in de domesticatie van deze dieren als in de verspreiding van de wilde konijntjes. De oudste vermelding (1270) van een warande in de Nederlanden betreft deze van de Gentse Sint-Baafsabdij.

Het tijdschrift kan op woensdag- en vrijdagnamiddagen afgehaald worden aan de prijs van 6 euro in de bibliotheek van Volkskunde Oost-Vlaanderen in het Huis van Alijn aan de Kraanlei. Abonneren kan door storting van 20 euro op de rekening BE92 7030 3275 1423 van KBOV, Kraanlei 65, 9000 Gent

LEZERS AAN HET WOORD

Overpoortbuurt

Naar aanleiding van het artikel in GT 2015 nr 2 ‘Armoedige straatjes en beluiken in de Overpoortbuurt’ schrijft **Willy Rouquart**. Het is een buurt die ik vooral heb leren kennen tussen 1955 en 1960.

Mijn vader is namelijk in die periode schooldirecteur geworden van de stadsschool Kramersplein en ik heb hem vaak vergezeld op ‘huisbezoek’. De foto’s die hij bezat van buiten en van binnen de school heb ik na zijn dood geschonken aan het Liberaal archief, omdat zij zich afvroegen hoe de school er vanbinnen had uitgezien vooraleer ze door hen verbouwd was geworden.

Om nog een andere reden is de Voetweg mij bekend: mijn grootmoeder langs moederszijde, Emma Sybout, geb. in 1886, heeft op de Voet-

weg gewoond. Na haar huwelijk is ze er blijven wonen naast de bakkerij op de hoek van de Overpoortstraat. Ik heb enkele oude foto's opgediept die je misschien van dienst kunnen zijn. De eerste foto dateert van 1920 (datum op de keerzijde). Mijn grootmoeder is diegene met de baby op de arm. Zo ook op de tweede foto.

Op de derde foto is een neef van mij te zien, de latere Gentse clown Toto Brux, geboren in 1925 en overleden in 2011. We kunnen hem zien op de voorste rij links, vijfde van links met een eigenaardig hoofddeksel en met zijn arm over een meisje heengeslagen. Een jongetje van ong 4-5 jaar, dus een foto van omstreeks 1930. Ook mijn moeder is erop te zien, op de voorlaatste rij, witte bloes met haar linkerarm over de schouder van een vriendin geslagen.

Isabellakaai

Arthur De Decker schrijft over hetzelfde artikel: 'Op p. 98 staat een spijtig foutje. In 1942 werd de Sint-Pieterskaai inderdaad omgedoopt tot Hertogin Isabellakaai (nu Isabellakaai), maar dat gebeurde niet naar Isabella van Habsburg, de ongelukkige zus van Karel V die in 1526 stierf te Zwijnaarde. Volgens het straatnaambord betreft het hier echter de gelijknamige Hertogin van Bourgondië 1397-1471 (zie GT 1991/4/215). In het rapport uit 1942 *Nieuwe en vernieuwde straatnamen van Gent* lezen we op p. 28: 'Hertogin Isabel-lakaai (vervangt St-Pieterskaai wegens dubbel gebruik met St-Pietersplein).

Er is hier spraak van Isabella van Portugal, hertogin van Boergondië, derde vrouw van hertog Filips den Goede. Zij was de dochter van Jan I, koning van Portugal en van Filippa Van Lancaster. Geboren in 1397, huwde zij met den hertog van Boergondië in 1430 en stierf te Ariën (Aire-sur-la-Lys, nu dept. Nord - Pas de Calais) in 1471. Zij werd begraven in het beroemde Karthuizerklooster van Dijon, begraafplaats der hertogen. Zij heeft geen andere verdiensten dan dat zij het licht gaf aan den eenigen wettigen zoon van Filips, Karel den Stoute.'

Voor de volledigheid wil ik er nog uw aandacht op vestigen dat er in de Gentse deelgemeente Zwijnaarde sedert 1980 wel een Isabella Van Oostenrijkstraat (1501-1526) bestaat die verwijst naar de zus van Karel V. Die heette voordien Koning Boudewijnstraat en daarvoor 'Dreve van het Kasteel'. Die laatste was dus een dreef naar het kasteel van Zwijnaarde waar deze ongelukkige echtgenoot van Christiaan II jong stierf. Slechts weinigen weten dat de huidige

Prelaatsdreef in Zwijnaarde van veel recentere datum is en er dus vroeger een dreef naar het kasteel was op een totaal andere plaats.

Oorlogsslachtoffer

Bart Cordens van de Hoeseltse Geschiedkundige Studiegroep is op zoek naar informatie over de enige gesneuvelde van Werm, deelgemeente van Hoeselt. Het gaat om Guillaume Jans, overleden aan zijn verwondingen te Leeds (Verenigd Koninkrijk) op 1 november 1914.

De studiegroep beschikt over een brief verstuurd door een gevluchte Gentenaar vanuit Leeds naar de familie. Deze man heeft Guillaume bijgestaan tijdens zijn laatste uren. Hij heeft ook de begrafenis geregeld. We kennen echter de naam niet van deze man. Hij stelde zichzelf voor als de officiële vertegenwoordiger van de Belgische vluchtelingen in Leeds. Hij was fietsenfabrikant van beroep en woonde in de Lange Violettestraat 22-24-26 te Gent. Info over deze man zou zeer welkom zijn bij cordensbart@hotmail.com of de GT redactie.

Gentse pleinen

Mw. Vincianne De Smet heeft een vraag in verband met de Gentse pleinen. Iemand vertelde haar namelijk dat de pleinen in Gent een negentiende en twintigste eeuwse verschijnsel zijn (Emile Braun-, Sint- Baafs-, Koophandelsplein ...). Wat dan met het Sint-Veerleplein?